

УДК: 616.216.1-002-0.06.5036.12:575:612.815-036

SURUNKALI POLIPOZ RINOSINUSITLARDA BURUN OBSTRUKSIYASINI TEKSHIRISH USULLARI

Xodjanov Shoximardon Xodjanovich – t.f.n., dotsent
Bakiyeva Shaxlo Xamidullayevna – t.f.d., professor
Djuraev Jamolbek Abdulkaxarovich - t.f.d., professor
Rasulova Nasiba Shavkatovna – assistent
Soatov Ilyosjon Olim o'g'li - (PhD) tayanch doktorant
Toshkent tibbiyot akademiyasi (Toshkent, O'zbekiston)

Annotatsiya. Maqsadga muvofiq, 22 yoshdan 76 yoshgacha bo'lgan polipli rinosinusit bilan og'rig'an 87 nafar bemorning asosiy shikoyati burun bilan nafas olishning buzilishi bo'lgan leykotrien retseptorlari blokatori - montelukast preparatining burun obstruksiyasining qaytalanishini davolash va oldini olishda samaradorligini o'rgandik.

Kalit so'zlar: polipli rinosinusit, bazal membrana, bezlar, kistalar.

Muammoning dolzarbligi

LOR a'zolarining umumiy kasallanish tuzilishida burun va paranasal sinuslarning shikastlanishi klinikaga tashriflar tahlilida ham, kasalxonada davolanayotgan bemorlar guruhida ham birinchi o'rinni egalladi, rinosinusit 44-46% ni tashkil qiladi.

Kirish

Bugungi kunga qadar leykotrien retseptorlari blokatorini qo'llash muddati bo'yicha tavsiyalar yo'qligi sababli, biz bronxial astma bilan og'rig'an 4-5 yoshli bolalarda 72 hafta davomida montelukast preparatini qo'llashning tavsiya etilgan davomiyligini asos qilib oldik. Ushbu davrda, adabiyotga ko'ra, ushbu preparatni qabul qilishda kiruvchi yoki nojo'ya ta'sirlar kuzatilmagan.

Tadqiqotning maqsadi

Polipli rinosinusitni davolashga bag'ishlangan ko'plab tadqiqotlarga qaramay, bu muammoning eng qiyin va munozarali masalalaridan biri burun to'siqlarini farmakologik nazorat qilishning eng samarali usullarini izlash bo'lib qolmoqda, bu esa burun bilan nafas olishning etarliligini iloji boricha uzoqroq saqlashga imkon beradi.

Materiallar va tadqiqot usullari

1-jadvalda keltirilgan turli darajadagi burun obstruksiyasi bilan og'rig'an polipli rinosinusit bilan og'rig'an bemorlarning ahvolini klinik va laboratoriya

baholashdan so'ng, davolash leykotrien retseptorlari blokatori - kuniga bir marta 5 mg montelukast preparati bilan buyurildi.

1-jadval

**Bemorlarda burun obstruksiyasini klinik va laborator baholash
polipli rinosinusitda**

Laboratoriya ko'rsatkichlar.	POLIPNING TARQASHI JARAYON				Norm (o'rtac ha qiymat)
	I bosqich	II bosqich	III bosqich	IV bosqich	
Nafas olishni sub'ektiv baholash	6-7	4-5	2-3	0-1	10 ball
SOP	606	501	276	0- 25	700 ml/s
SS	0,2 5	0.3	0,5 4	0,6 9	0,14 Pa/sm ²
pCO ₂	42. 6	47. 7	50 .2	50. 8	38,5 mmol/l
pO ₂	32. 6	26. 4	24 .6	19. 4	39,0 mmol/l
LT C ₄	0,1 74	0,2 03	0,2 46	0,3 56	0,256 nmol/mg
Eozinofi llar	1,2 %	1,2 %	1,3 %	4,7 %	1-6%
Jami	6- 6,9%	20- 23%	43- 49,4%	18 - 20,7%	87 - 100%

Leykotrien retseptorlari blokerini qo'llashning terapevtik ta'siri polipli rinosinusit bilan og'rigan bemorlarda 14 kun, 1 oy, 6 oy va 1 yildan keyin endoskopik va laboratoriya parametrlari yordamida dastlabki ma'lumotlarga nisbatan baholandi.

Ikki hafta davomida davolashning endoskopik monitoringi 87 (70,1%) bemorning 61 tasida polipli to'qimalar hajmining o'rtacha 1/3 qismiga kamayganligini ko'rsatdi.

Bemorlarni o'rganish va nazorat guruhlariga kiritish bemorning hujjatlashtirilgan roziligi va TTA 2-klinik shifoxonasining LOR bo'limiga yuborilishi bilan amalga oshirildi. Barcha bemorlar operatsiyadan oldingi to'liq klinik tekshiruvdan o'tkazildi, shu jumladan burun bo'shlig'ini endoskopik tekshirish, rentgenografiya. kasallikning og'irligi va darajasini baholash uchun paranasal sinuslarning.

Xulosa. Bizning tadqiqotlarimiz shuni ko'rsatdiki, polipli rinosinusit bilan og'rigan bemorlarda burun obstruksiyasini davolashda leykotrien retseptorlari blokatoridan foydalanish III-IV bosqichli burun polipozi bo'lgan 61 (73,8%) bemorlarning 45 tasida jarrohlik yo'li bilan murojaat qilmasdan burun bilan nafas olishning yetarliligini tiklashga imkon berdi.

Burun bo'shlig'idagi polipli to'qimalar hajmining kamayishi burun nafas olish holatiga sezilarli ta'sir ko'rsatdi, bu rinomanometriya, kislota-baz muvozanati va qondagi leykotrien C4 konsentratsiyasi ko'rsatkichlarida aks etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Botirov A. J. et al. Clinical and morphological results of xenografts to use in myringoplasty //The International Tinnitus Journal. – 2020. – T. 24. – №. 1. – C. 1-6.
2. Boymuradov S. A. et al. RESULTS OF ELIMINATION OF POST-TRAUMA DEFORMATIONS OF THE FACIAL AND JAW AREA (LIPOFILLING) //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2023. – T. 3. – №. 02. – C. 1-13.
3. Djuraev J. A. et al. MIGRAINE: BASIC PRINCIPLES OF TREATMENT AND PREVENTION //International Journal of Medical Sciences And Clinical Research. – 2023. – T. 3. – №. 02. – C. 88-91.
4. Djuraev J. A. et al. MODERN METHODS OF TREATMENT OF VIRAL HEPATITIS //International Journal of Medical Sciences AndClinical Research. – 2023. – T. 3. – №. 02. – C. 69-75.
5. Djuraev J. A. et al. POLYCYSTIC OVARY SYNDROME: A MODERN VIEW ON THE PROBLEM //International Journal of Medical Sciences And Clinical Research. – 2023. – T. 3. – №. 02. – C. 83-87.
6. Djuraev J. A. et al. Results of Frequency Analysis Distribution of Polymorphism Rs1800895 592c> A In Il10 Gene among Patients with Chronic Polypoid Rhinosinusitis //The International Tinnitus Journal. – 2021. – T. 25. – №. 2. – C. 176-180.
7. Djuraev J. A. Prevalence of Allelic and Genotypic Variants of Il4, Il10, Il12b and Tlr2 Gene Polymorphism in Patients with Chronic Polypoid Rhinosinusitis.
8. Djuraev J. A., Fayozov S. F. Rhinoplasty InCombined Deformations Of The Nose //International Scientific and Current Research Conferences. – 2021. – C. 58-59.

9. Khasanov U. S. et al. A COMPLEX APPROACH TO THE TREATMENT OF ACUTE SENSONEURAL HEARING LOSS OF DIFFERENT GENES //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2023. – T. 3. – №. 02. – С. 14-25.
10. Khasanov U. S. et al. BOLALARDA EKSUDATIV OTITNI DAVOLASH USULI //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2022. – T. 2. – №. 1. – С. 64-80.
11. Khasanov U. S., Akhundjanov N. A., Djuraev J. A. INITIAL STATE OF COCHLEOVESTIBULAR FUNCTION IN PATIENTS WITH HD WITH CVD. – 2022.
12. Кондратьев Е.А. Противорецидивное лечение при полипозном риносинусите / Е.А.Кондратьева, М.Г.Марков, Г.С.Мазетов и др. // Вестник оториноларингологии – 1999 – N4 – С.39.
13. Ланцов А.А. Эпидемиология полипозных риносинуситов /А.А.Ланцов, С.В.Рязанцев, В.И.Кошель // РИА-АМИ, Санкт-Петербург, 1999, с.96.
14. Лонский В.В. Комплексная терапия полипозных риносинуситов / В.В.Лонский // Спорные вопросы оториноларингологии- Оренбург – 2000 – С.22-24.
15. Лопатин А.С. Ринит: вечная и пока нерешённая проблема /А.С.Лопатин// Consilium Medicum, Экстравыпуск – 2008 – С. 3-6.